

Gebiedsgericht bouwen aan het energiesysteem van de toekomst: hoe maken we van gebiedsgericht ontwikkelen de standaard?

Kunnen we de energievraag van wonen, werken en mobiliteit slim combineren en zo de impact op het net verminderen? Dit vraagstuk stond centraal in de Werkplaats Netcongestie op 13 november 2025. Met zo'n 100 professionals vanuit gemeenten, netbeheerders, energiecoöperaties en bedrijven dachten we na over hoe we gebiedsgericht ontwikkelen de standaard kunnen maken. Daar kwamen een aantal duidelijke acties naar voren, die hieronder zijn samengevat.

Betere samenwerking

- Samenwerking stimuleren op verschillende gebieden: tussen netbeheerders, tussen provincie, gemeente en ondernemer en tussen verschillende disciplines
- Overeenkomst tussen netbeheerder, gemeenten en ontwikkelaars
- De samenwerking tussen verschillende partijen moet transparant en gebaseerd op vertrouwen zijn
- Interne en externe disciplines samenbrengen
- Structuur en afspraken tussen gemeenten en ontwikkelaars

Meer informatie over de status van netcongestie

- Lokale data en knelpunten
- De ruimte op het net (GUE) en op het station
- Gelijktijdigheid en voorspelbaarheid van verbruik
- Decentrale flexibiliteit
- Waar vraag en aanbod zit
- De huidige situatie integraal beschikbaar in kaartlagen

Meer financieel inzicht

- Uitwerken financieringsopties voor investering en exploitatie in het gebied van de voorzieningen
- Financiële zekerheid van investeringen
- Duidelijkheid in wat financieel haalbaar is
- Meer inzet voor financieringscollectieven in samenwerking met netbeheerder
- Optie voor baatbelasting (BW)
- Duidelijkheid perspectief investering

Gebiedsgericht denken op verschillende vlakken

- Een gebiedsgerichte visie (voor op lange termijn) die versnipperde projecten met verschillende tijdslijnen combineert
- Definiëren van een visie en ambitie voor een gebied
- Gebiedsgerichte contracten
- Gebiedsgerichte omgevingsprogramma's met duidelijke kaders over wat op te nemen in samenwerking met provincies
- Richt organisaties gebiedsgericht in

Wijzigingen in wet- en regelgeving en richtlijnen

- Uitvoeringsregelgeving in modellen beschikbaar maken
- Ruimte voor decentrale initiatieven in wetgeving
- Wetgeving moet flexibeler
- Regels om participatie af te dwingen in bijvoorbeeld energiehubs
- Een kader waarmee x% decentraal met lokale flexibiliteit en decentrale opwek wordt opgelost

Verbeteringen in het ontwikkelproces

- Vroeg betrekken van de netbeheerder om energie integraal mee te nemen in ontwerpkeuzes
- Ontwikkelen in dialoog om wensen af te stemmen van projectontwikkelaars, overheid, netbeheerders en gebruikers

Een heldere routekaart en duidelijke rollen

- Routekaarten voor gebiedsontwikkelingen die inzicht geven in wat wanneer gebeurt, wie regie heeft en wie wanneer betrokken is
- Zowel lokaal als landelijk regie
- Gemeentelijke rol en instrument ten behoeve van regie
- Eigenaarschap over de (dure) piek

Interne afstemming binnen gemeenten

- Ruimtebesteding goed afstemmen binnen de gemeente
- Interne bewustwording over netcongestie

En verder...

- Maatschappelijk belang heeft prioriteit in keuzes
- Behoeft aan eenduidigheid vanuit alle netbeheerders
- Faciliteer energiecoöperaties om het decentrale energiesysteem op te zetten
- Inspiratie, out-of-the-box oplossingen, best practices en goede voorbeelden moeten gedeeld worden
- De standaard moet zijn om energie te verlagen
- Een roadmap kan starten met decentrale opwek van gas
- Duidelijk maken wat planningstechnisch handig is
- Optimalisatie nodig tussen centraal en decentraal

Netcongestie Werkplaats Utrecht is een samenwerking tussen

PROVINCIE :: UTRECHT

